

om, at Forretningerne her i Landet ere i Aftagende; jeg tror ikke, at han har ansørt nogetsteds Bivæsenbyrd derfor; tværtimod synes det at være indlysende, at Forretningerne, Omsætningen heri Landet endnu er i stadig Fremgang. Den ærede Ordfører undte os ikke at faae at vide, hvorpaa han støttede denne sin Betragtning; han udtalte kun, at Forretningerne vare i Aftagende, formodentlig for derved at bevise, at man ikke kunde stole paa Toldindtægterne; disse have, som bekendt, stadig været i Stigning. Den ærede Ordfører gif endogfaa saa vidt, at han ansaa det for at være en given Ting, at Spørgsmaal som disse, nemlig: Udgifter til Arbejderne og til Skolevesenet vare Noget, som uden videre skulde lægges paa Statskassen; hvormod det forekommer mig, at den nærmeste Støtte for disse Institutioner maatte være at søge gjennem Kommunerne. Jeg for mit Vedkommende idetmindste maa her udtale, at jeg ikke anser det for at være hverken rigtigt eller forsvarligt at skyde alle den Slags Ting over paa Statskassen og borttage dem fra det Sted, hvor de naturlig bør ligge, nemlig hos Kommunen. Hvad nu Toldvesenet angaar, da vil jeg sige, at, dersom man vil gjøre nogen Reform afhængig af en Formue- og Indkomstskat, saa forekommer det mig netop at være paa Toldvesenets Omraade. Det er denne Reform i Beskatningen, der med Nødvendighed synes at hænge sammen med Etableringen af en ny Indtægt for Statskassen. Det forekommer mig, at man her naturlig maa fremdrage dette Spørgsmaal, og jeg vil sige, at dette stiller sig for mig saameget mere naturligt, som der i en stærk Egen efter en Formue- og Indkomstskat vil have en god Modvægt mod alfor store Fordringer paa at stille Statskassen af med Indtægter, som den nu har.

Jeg kan altsaa ikke — man tilgive mig, at jeg siger det — indtil jeg bliver bedre oplyst, se Andet, end at Lovforslagets væsentligste Hensigt er at fremtvinge en Skat paa Formue og Indtægt i dette Dieblis, og det er netop denne Betingelse, som jeg ikke er istand til at føre igjennem, og som derfor for mig gjør Flertallets Forslag uantageligt. Jeg tror, at, naar man kommer til at gjøre nærmere Bekendtskab med denne Formue- og Indtægtsskat, da vil man komme til at se den i et noget andet Lys end det, hvori man nu ser den, naar man betragter den noget i Afstand. Den er jo i og for sig slet ikke noget Nyt; denne Skat har jo været benyttet flere Gange, endogfaa i vort Fædreland. Men mærkelig nok er det altid endt med, at man, naar man havde faaet rigtig begyndt paa den og set Konsekvenserne af den, da har forladt den. Det er denne Skjæbne, som den har havt her, og som den har havt paa mange andre Steder, hvor man har brugt den, og hvor Forholdene have været anderledes, end de her ere. Den har væsentlig været brugt som en Beskatning for mindre Samfund end for Statsamfundet, og

jeg skulde tage meget feil, om den ikke paa de enkelte Steder, hvor den endnu have som Statsstat, er sat i Forbindelse med den kommunale Beskatning. Det er ikke mange Dage siden, at det ærede Medlem (Berg), hvis store Indflydelse her i Thinget før blev paakaldt, udtalte offentlig her, at Indkomstskatten efter hans Formening var en uretfærdig Beskatning, og jeg siger det Samme. Jeg siger, at det er umuligt at erkevere en Indkomststat saaledes, at den bliver retfærdig; den kan saavel som Formuesskatten have sin Retfærdigheds Theori, men det er en Erfaring, som man har gjort overalt, at man ikke kan staa et retfærdigt Resultat ud af Indkomstskatten alene. Det er derfor vistnok en rigtig Tanke, som det ærede Udvalgs Flertal har givet Udtryk, at Indkomstskatten helst maa bruges i Forbindelse med Formuesskatten, fordi en Beskatning efter den ene af disse Formler ophæver noget af det Ubillige og Uretfærdige ved Beskatningen efter den anden Formel, men langt fra i saa stort Maal, som man kunde ønske til Fremme af en retfærdig Beskatning. Maa man betegne Indkomstskatten, saaledes som den er ordnet her i vort Land, og formentlig kun kan ordnes, rent doktrinært, nemlig ved Buværding af Borgernes Indtægter og Udgifter, som hvilende paa Vilkaarlighed, maa man erkjende, at det er et usikkert og mistænkeligt Grundlag, saa maa man tillige erkjende, at et Grundlag af lige Beskaffenhed, der beror paa Borgernes Lagation af hverandres Indtægter, bliver meget upaalideligere, naar man derpaa vil bygge en Formueskat, der overhovedet er langt vanskeligere og farligere at have med at gjøre end den egentlige Indkomstskat. Man savner ved Formuebeskatning ikke blot oftere de ydre Kriterier paa, hvad en Mand kan have i Indkomst, som Veileidning til en nogenledes retfærdig Buværding af Mandens Indtægter, men disse Kriterier tilbyde ikke noget Midde til at kjende, om Indtægten flyder af Formue eller af personligt Arbejde, og giver saaledes ikke nogen Afgang til at kjende hans Formues Størrelse. Desuden vil man mangan Gang ikke være istand til at faae fat paa andre Formuesgjenstande end dem, der ere ligefrem paaviselige, f. Ex. de faste Eiendomme, hvorfra med Sandsynlighed følger, at store Dele af Formuer, navnlig af de mest produktive, unddrage sig Skatten. Dersom der altsaa skal være Tale om en Formuebeskatning, saa kan man efter min Formening ikke naae noget tilnærmelsesvis retfærdigt Resultat uden at sætte den i Forbindelse med den kommunale Beskatning, hvor det høist fornødne Kjendskab til de individuelle Forhold maa forudsættes at være tilstede, og det vil ikke være de Herrer ubekjendt, at selv denne i saa store Samfund som f. Ex. her i Hovedstaden, hvor den bruges, paa ingen mulig Maade er fyldestgjørende i alle Retninger, men man finder sig i den, fordi man nu engang er bleven vant til den. Jeg tror imidlertid ikke, at det vilde være